

Sámos

Saskia van Bommel

Colofon

Sámos

© 2018-2024 Odyssee Reisgidsen | odyssee-reisgidsen.nl

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze website mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vijfde druk 2024

ISBN 9789461231871

NUR 512

Tekst: Saskia van Bommel

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Kaart: UvA Kaartenmakers | uva-kaartenmakers.nl

Foto's: Rinus Lasschuyt (rlasschuyt.weebly.com), tenzij anders vermeld

Met dank aan

Rinus Lasschuyt, Anke Bolink en Erika Houkes Zöllner voor het beschikbaar stellen van foto's.

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, online boekhandels of via de Odyssee-website. De e-books zijn verkrijgbaar via diverse platforms.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Foto omslag: Strand bij Psilí Ámnos. Foto Rinus Lasschuyt

Foto pag. 3: Scheepswerf Ág. Isídoros. Foto Rinus Lasschuyt

Foto pag. 6: Standbeeld Pythágoras in Pityhagório. Foto Anneke Bolink

Odyssee Reisgidsen

Volg Odyssee Reisgidsen op Facebook, Twitter en Instagram
odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Voorwoord

Ondanks de vlucht die het toerisme heeft genomen, heeft Sámos toch zijn karakter weten te behouden. Lang voor het begin van de jaartelling kende Sámos ook al een komen en gaan van verschillende nationaliteiten omdat het een belangrijke havenplaats was en de Hera-verering toen hoogtij vierde. Toen moesten de bezoekers ook al hebben genoten van de grillige bergtoppen, de groene valleien en de witte kiezelstranden. De natuurliefhebber komt hier ruim aan zijn trekken, evenals de Bourgondiër en zoonaanbidder. Gastvrijheid staat op Sámos nog hoog in het vaandel en ook dat maakt het een aantrekkelijk eiland om te bezoeken.

Sámos is bekend om de wiskundige Pythagoras, maar ook de wijnen genieten wereldfaam. Inmiddels heeft het eiland bij wandelaars een goede reputatie opgebouwd. De weelderige natuur en de goede wandelinfrastructuur dragen bij aan deze naam. Het is dan ook een ideaal eiland voor mensen die van de traditionele, Griekse sfeer en gastvrijheid willen genieten en op zoek zijn naar een combinatie van rust, cultuur en natuur.

Veel lees- en reisplezier,
Saskia van Bommel

Reacties en updates

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips hebben over hotels, pensions, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een email naar: info@odyssee-reisgidsen.nl. Ga naar odyssee-reisgidsen.nl/item/samos-updates voor updates van de gids Sámos.

Inhoudsopgave

Sámos verkennen

Odyssee's aanraders Sámos 7

Het eiland Sámos verkennen 8

Sámos-stad en omgeving

Aangename stad aan een 'diepe baai' 13

Praktische informatie Sámos-stad (Vathí) 17

Omgeving van Sámos-stad 19

Pithagório en omgeving

Stad van de wijsgeer Pythagoras 23

Kokkári en omgeving

Berghellingen, baaien, kloosters en nachtegalen 40

Karlóvasi en omgeving

Het bergachtige westen 45

Achtergrondinformatie

Landschap en bevolking 54

Politiek en samenleving 57

Cultuur 61

Praktische informatie Sámos

Praktische informatie Sámos 65

Praktisch ABC 74

Een mondje Grieks 78

Register 83

Kaders

Themistoklís Sofoulís 11

Vluchtelingen 12

Likoúrgos Logothétis, de held van Sámos 25

Dagtrip naar Pátmos 27

Dagtrip naar Fourni 29

Fietsen over de Kámbos 35

Samiopoúla 38

Wandelen rond Moní Vrondá 42

Wandelen naar Seitáni 46

Beklimming van de Kérkis 51

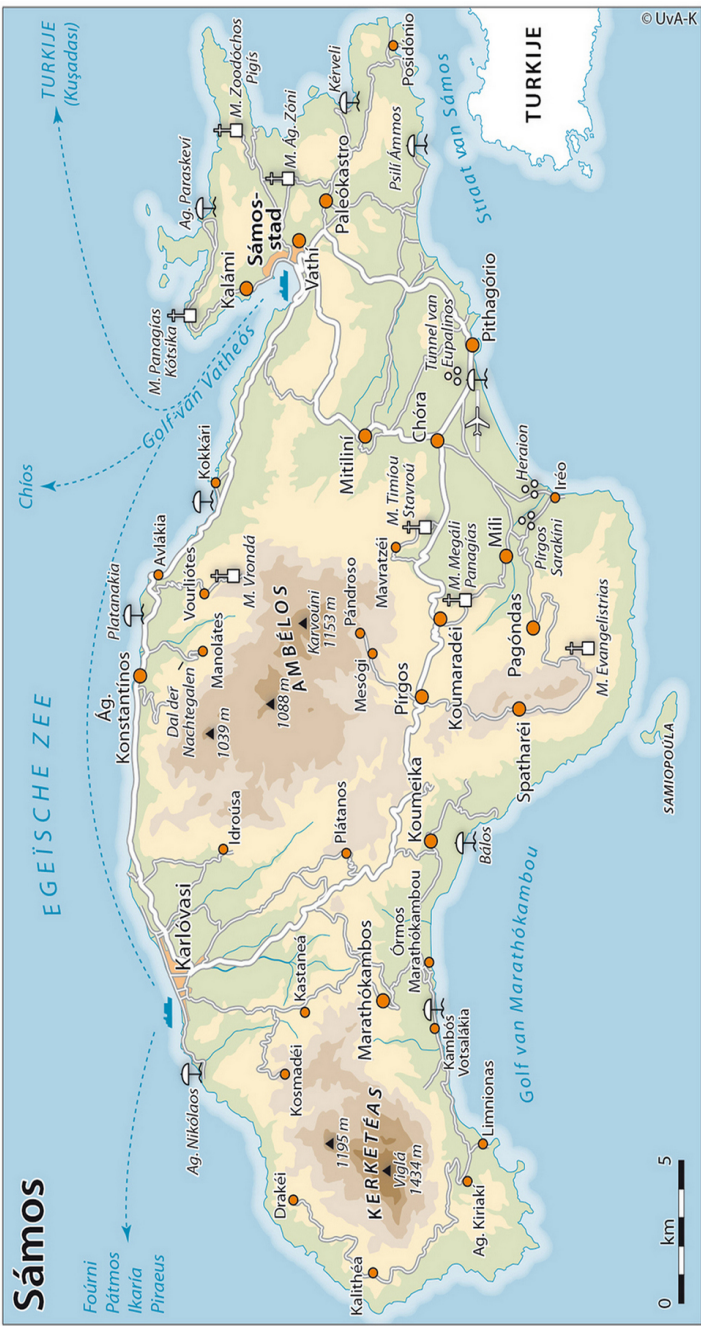
Panagíria 64

Sámos wijn 71

Naar Turkije 77

Sámos

Fóurni
Pátmos
Ikaría
Piraeus

Odyssee's aanraders Sámos

Eenzaam kloosters

- Moní Vrontá, Vourliótes
- Moní Timíou Stavrou, Chóra
- Moní Spilianís bij Pithagório

Sporen naar het verleden

- Het heiligdom Heraion, Iréo
- Tunnel van Eupalinus, Pithagório
- Antiek theater, Pithagório
- Kouros van Samos, ruim vijf meter hoog beeld van een jongeling

Inspirerend musea

- Oud en Nieuw Archeologisch Museum, Sámos-stad
- Archeologisch Museum, Pithagório
- Tunnel van Eupalinus

Gouden zandstranden

- Psilí Ámnos bij Sámos-stad
- Psilí Ámnos bij Kámbos-Votsaláki
- Livadáki Be4ach, populair strand bij vooral de jongeren.
- Potámi: strand met leuke strandtent met een neo-hippie-sfeer
- Tsamadoú, baai met kristalhelder water omringd door dichte bossen

Einde-van-de-wereldgevoel

- Drakéi
- Kalíthea
- Het eiland Samiopoúla

Mooie dorpen

- Marathókambos
- Paleó Karlóvasi
- Vourliótes
- Órmos Marathokámbou
- Manolátes

Overweldigende natuur

- Dal van de Nachtegalen
- Omgeving van Karlóvasi
- Bergen in de omgeving van Kokkári
- De beklimming van de Kérkis

Moní Timíou Stavrou

De weg tussen Drakéi en Kallithéa

Het eiland Sámos verkennen

Het woeste binnenland van Sámos. Foto Erika Houkes Zöllner

Het landschap van Sámos wordt door twee bergmassieven bepaald. In het westen rijst het Kerketéfs-gebergte (ook wel *Kérkis*) op met als hoogste top de Vígla (1433 m). Het gebergte is rijk aan grotten. In het midden ligt het Ámbelosgebergte met de Karvoúni (1153 m) als hoogste top. Tussen de bergketens en de zee strekken zich kleine, vruchtbare vlaktes uit, waarvan de Kámboš Chóras bij Pithagório de grootste is. Het is dan ook niet voor niets dat de luchthaven van het eiland zich daar bevindt. De zeestraat, Stenó Samoú, die het eiland van Turkije scheidt, is op het smalste punt bij Psíli Ámos slechts 1200 meter breed.

'Ik heb iets langer bij de Samiërs stilgestaan omdat er drie werken door hen zijn volbracht die tot de grootste van geheel Griekenland behoren: vooreerst de doorgraving van een 150 vademen hoge berg, die aan de voet begint en twee uitgangen heeft. De lengte van deze tunnel bedraagt zeven stadiën, de hoogte en breedte ieder acht voet. (...) Het tweede is een dam in de zee om een haven heen ter diepte van wel 20 vademen, terwijl de lengte van de dam meer dan 2 stadiën bedraagt. Het derde door hen verrichte werk is een tempel, die de grootste van al onze bekende tempels is'.

Herodotus, *Historiën*, III, 60

Sámos (Grieks: Σάμος) heeft een oppervlakte van 472 km² en is daarmee in grootte het achtste eiland van Griekenland. Het is 45 kilometer lang en 10 tot

die op strategische punten zijn geplaatst, is het uitzicht over de Baai van Sámos overweldigend. De *Ág. Karakerk* achter het gemeentehuis laat zich nauwelijks onderscheiden van de omringende huizen. Het kerkje bevat een fraai bewerkte iconostase en enkele muurschilderingen.

Het dorp is vanaf de benedenstad niet gemakkelijk te vinden. Aan de rondweg boven staat op een onhandige plek een bordje 'Vathí'. Het is misschien het gemakkelijkst een taxi te nemen aan de boulevard die je voor ca. vijf euro naar boven brengt. Vanaf daar hoeft je alleen maar af te dalen en te genieten van de uitzichten op de baai en de stille straatjes.

De 18de-eeuwse *Ág. Giannákiskerk* in de oude bovenstad

Praktische informatie Sámos-stad (Vathí)

Bus

Het busstation ligt op de hoek van Od. Kanari/Od. Lekkati, inlichtingen 22730 27262. Zomerdienstregeling (eind juni-sep): Kokkári–Tsamadoú–Ág. Konstantinos–Ág. Dimitris–Karlóvasi (ma-vr 4x, za 3x); Pithagório (ma-vr 7x, za 3x); Mítiliní–Chóra (ma-vr 4x, za 2x); Iréo (ma-vr 2x); Vourliótes–Marathókambos–Drakéi (ma 1x); Vliegveld (ma-vr 7x, za 3x). In het voor- en najaar en in de winter is de dienstregeling beperkt. Voor dienstregeling zie Facebook Samos Public Busses.

Veerboot

Er zijn geregelde bootverbindingen naar: Ikaría–Piraeus (dagelijks); Chíos–Lésbos–Límnos–Kavála; Chíos–Lésbos–Límnos–Thessaloniki.

Autoverhuur

Aramis, tel. +30 22730 23253, w]aramis.gr/en.

Pegasus, tel. +30 22730 24470, pegasus-rentals.com/en.

Beide autoverhuurbedrijven bevinden zich tegenover de pier.

Vliegveld

Sámos Airport ligt 17 kilometer ten zuidwesten van Sámos-stad en 4 kilometer ten westen van Pithagório, tel. +30 22730 87800. *Olympic Air* (olympicair.com) en *Aegean Airlines* (aegeanair.com) verbinden Sámos met de luchthavens *Eléftherios Venizélos* in Athene (dagelijks, hoogseizoen frequenter) en *Makedonía* in Thessaloníki.

Sky Express (skyexpress.gr/en) vliegt een paar keer per week naar Chíos, Lésbos, Límnos, Thessaloniki en naar Rhodos, Larnaka (Cyprus) en Heraklion.

Omgeving van Sámos-stad

Het kiezelstrand bij Mouriá ligt in de luwte van de bergen

De streek ten oosten van Sámos-stad vormt een uitstekend wandelgebied met rustige wegen, groene dalen en bovenal een ruige kust. De twee kloosters gewijd aan de H. Maagd Maria – Zoodóchos Pigís en Ág. Zóni – zijn vanuit de stad goed te bewandelen. Daar vlakbij ligt het strandje van Mouriá met vissersbootjes en sinds kort ook een kantina (foodtruck) met stoeltjes en parasols. Ág. Paraskeví, Posidónio, Klíma en Psilí Ámmos zijn vriendelijke badplaatsen met tavernen, die in de zomermaanden druk worden bezocht. Naar de laatste twee plaatsen rijden in de zomermaanden ook bussen.

Ág. Paraskeví

Tussen Sámos-stad en Ág. Paraskeví slingert de weg langs de kust. Het eerste deel loopt op de rondweg boven de noordelijke buitenwijken van de stad en het eilandziekenhuis. Beneden vind je het kiezelstrand van **Gagou** (1,5 km ten N van Sámos-stad).

Verder noordwaarts heb je een prachtig zicht op Kókkári en het Ámbelosgebergte aan de overzijde van de baai of op een veerboot die zich majestueus door de Golf voortbeweegt. Het **Moní Panagías Kótsika** op de gelijknamige kaap is met een hek afgesloten en overgelaten aan de tand des tijds. De bomen ondervinden daar geen last van: zij groeien gestaag verder. Zo staat er een imposante jeneverbes, die met het klimmen der jaren hulp nodig heeft en wordt gestut door twee betonnen kolommen. De weg eindigt bij het witte kapelletje aan de haven in **Ág. Paraskeví** dat twee tavernen en enkele pensions bezit. Net voor het dorp is de afslag naar **Ág. Ráfael**. Deze biedt een onverwacht spectaculaire rit door het binnenland die na enkele kilometers het witte

Moní Zóni ligt op de groene Vlamári-hoogvlakte

laatste monnik overlijdt of vertrekt. Rechts van het klooster ligt een vervallen kleine kloosterbegraafplaats. De doorgaande weg sluit aan op de weg van Sámos naar Paleókaastro, Kérveli, Posidónio en Klíma.

Kérveli

In de zuidoosthoek ligt een aantal vissersdorpen. De dorpen liggen op nog geen drie kilometer van de Turkse kust, zodat het Griekse leger in dit gebied nadrukkelijk aanwezig is. De afslag naar de dorpen ligt bij de rotonde van *Tres Ekklistes* – drie witte kerkjes – aan de hoofdweg van Sámos naar Pithagório. Vlak na de kerkjes splitst de weg zich opnieuw. Je rijdt door een schitterend groen dal en na 3 kilometer is er een afslag naar links voor de prachtige afdaling naar **Kérveli**. Dit gehucht bestaat uit een handvol huizen, twee restaurants, appartementen, een hotel, drie zitbanken en een kleine steiger aan een kiezelstrand waarop een aantal vissersboten getrokken zijn. Vanaf de weg ernaar toe kijk je van de hoogte op het contrast dat de rode rotsen met de groene bossen en turkooizen zee vormt.

Posidónio

Als je in plaats van links naar Kérveli, rechtdoor gaat kom je na enige tijd uit bij het volgende dorp dat zijn naam **Posidónio** (13 km ten ZW van Sámos-stad) te danken heeft aan de twee Poseidontempels die hier stonden. Het is nu een zelfvoorzienende enclave met mini-markets, zomerhuisjes, tavernes en een kiezelstrand. In de wintertijd leven er vier families en komen inwoners van Paleókaastro naar het plaatsje om te vissen. In de zomer liggen er luxe jachten met hun passagiers die uitgebreid in de tavernes aan de pier komen lunchen. Je kunt hier ook met de bus naar toe. **Klíma** (2 km ten ZO van Posidónio) van ligt iets verderop en daar is het rustiger toeven met twee kleine tavernes.